

รายงานผลการตรวจสอบที่ 33/2562

เรื่อง สิทธิในกระบวนการยุติธรรม อันเกี่ยวเนื่องกับสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย กรณีกล่าวอ้างว่า ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจทำร้ายร่างกายในขณะที่ตรวจค้น กลั่นแกล้งจับกุมและดำเนินคดีทั้งที่ไม่ได้กระทำความผิด

ประเด็นการร้องเรียน

คณะกรรมการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้รับเรื่องร้องเรียนขอให้ตรวจสอบ กรณีกล่าวอ้างว่า ขณะที่ผู้ร้องขับขีรถจักรยานยนต์กลับจากบ้านของเพื่อนผู้ร้อง เจ้าหน้าที่ตำรวจชุดจับกุมให้ผู้ร้องหยุดรถ ผู้ร้องยินยอมให้เจ้าหน้าที่ตำรวจค้นตัวโดยมิได้ขัดขืน ผู้ร้องรู้สึกไม่ปลอดภัยจึงหยิบโทรศัพท์ออกมาเพื่อจะบันทึกภาพไว้เป็นหลักฐาน แต่เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ยึดโทรศัพท์ของผู้ร้องและทำร้ายร่างกาย การตรวจค้นของเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่พบสิ่งของผิดกฎหมายใดๆ จากนั้นเจ้าหน้าที่ตำรวจได้นำกระดาดห่อลูกอมซึ่งภายในเป็นยาบ้าจำนวน 3 เม็ด มาสอบถามผู้ร้องว่าเป็นของผู้ร้องหรือไม่ เนื่องจากตรวจพบตกอยู่ห่างจากจุดตรวจค้นตัวผู้ร้องประมาณ 3 - 4 เมตร ทั้งที่ในขณะที่ตรวจค้นเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ได้แจ้งให้ผู้ร้องทราบว่าจะตรวจพบสิ่งของผิดกฎหมายแต่อย่างใด ต่อมาเจ้าหน้าที่ตำรวจได้นำตัวผู้ร้องไปที่สถานีตำรวจภูธรแห่งหนึ่ง โดยได้แจ้งข้อกล่าวหาผู้ร้องในความผิดฐานมียาเสพติดให้โทษในประเภท 1 ไว้ในครอบครองโดยมิได้รับอนุญาต ผู้ร้องให้การปฏิเสธและเห็นว่า การกระทำของเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดจับกุมเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ โดยเฉพาะการทำร้ายร่างกายผู้ร้องในขณะที่เข้าตรวจค้นจับกุม และกลั่นแกล้งดำเนินคดีแก่ผู้ร้อง ทั้งที่ผู้ร้องไม่ได้กระทำความผิดตามที่ถูกล่ามคอ

การดำเนินการ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พิจารณาแล้วเห็นว่า การกระทำของเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดจับกุมเป็นการตรวจค้นและจับกุมโดยใช้วิธีการที่ไม่เหมาะสมมีผลทำให้ผู้ร้องได้รับบาดเจ็บ เป็นการละเมิดสิทธิในร่างกายของผู้ร้อง อันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน สำหรับกรณีกล่าวอ้างว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดจับกุมกลั่นแกล้งดำเนินคดีแก่ผู้ร้องในความผิดฐานมียาเสพติดให้โทษในประเภท 1 (ยาบ้า) ไว้ในครอบครองโดยมิได้รับอนุญาตทั้งที่ผู้ร้องไม่ได้กระทำความผิดตามข้อกล่าวหา พนักงานอัยการจังหวัดได้ยื่นฟ้องผู้ร้องต่อศาลจังหวัดในความผิดฐานมียาเสพติดให้โทษในประเภท 1 (ยาบ้า) ไว้ในครอบครองโดยมิได้รับอนุญาต และศาลจังหวัดได้รับคำฟ้องไว้พิจารณาแล้ว ตามคดีหมายเลขดำที่ xxxx/2561 เมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 2561 จึงเป็นกรณีตามมาตรา 39 (1) ประกอบมาตรา 39 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 ประกอบกับผู้ร้องได้แจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธรแห่งหนึ่ง ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดของเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดจับกุมให้ดำเนินคดีแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจชุดจับกุมไว้ด้วย โดยพนักงานสอบสวนได้รับคำร้องทุกข์และสอบปากคำผู้ร้อง และได้ส่งเรื่องไปยัง

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เขต 6 (จังหวัดพิษณุโลก) เพื่อพิจารณาดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไปแล้ว จึงให้มีข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน ต่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 247 (1) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา 26 (1) ประกอบมาตรา 36 โดยให้ดำเนินการ ภายในเวลา 60 วัน ดังนี้

ข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ควรดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจชุดจับกุมที่กระทำการอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนในกรณีการตรวจค้นและจับกุมผู้ต้องหาโดยใช้วิธีการที่ไม่เหมาะสมแก่พฤติการณ์ และควรกำชับเจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดว่า ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจค้นและจับกุมบุคคล จะต้องคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชน โดยใช้ความระมัดระวังและใช้วิธีการที่เหมาะสมเท่าที่จำเป็นแก่การตรวจค้นและการจับกุม เพื่อมิให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนในลักษณะเดียวกับคำร้องนี้ขึ้นอีก ทั้งนี้ให้ดำเนินการภายในระยะเวลา 60 วัน นับแต่วันที่ได้รับรายงานนี้

ผลสำเร็จ/ความก้าวหน้าในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

กองคดีอาญา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ แจ้งว่า ได้มีหนังสือแจ้งไปยังตำรวจภูธรภาค 6 พิจารณาดำเนินการกำชับเจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจค้นและจับกุมบุคคลจะต้องคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชน โดยใช้ความระมัดระวังและใช้วิธีการที่เหมาะสมเท่าที่จำเป็นแก่การตรวจค้นและการจับกุม และต่อมาตำรวจภูธรจังหวัด แจ้งว่า ได้แต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง กรณีการกระทำของเจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดปฏิบัติหน้าที่ในการตรวจค้นและจับกุมโดยใช้วิธีการที่ไม่เหมาะสม และได้กำชับการปฏิบัติหน้าที่ตรวจค้นจับกุมบุคคลไปยังเจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดให้ดำเนินการโดยคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชน ใช้ความระมัดระวังและใช้วิธีการที่เหมาะสมเท่าที่จำเป็นแก่การตรวจค้นจับกุม และภายใต้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกำหนด